

Statistikdokumentation for Jordbrugets investeringer 2024

1 Indledning

Statistikken belyser jordbrugets investeringer og afskrivninger i avlsbygninger, grundforbedringer samt i maskiner og inventar. Statistikken viser bl.a. om der afskrives mere end der investeres, og dermed hvorvidt det danske jordbrugs kapitalapparat nedslides. Opgørelser over jordbrugets investeringer har været foretaget siden 1947, og er i sin nuværende form sammenlignelig siden 2005.

2 Indhold

Statistikken er en årlig opgørelse af landbrugets investeringer og afskrivninger på landsplan i mio. kr. i efter investeringstype og i både løbende og faste priser.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken indeholder en opgørelse over landbrugets investeringer og afskrivninger. Landbrugets investeringer opgøres i både løbende og faste priser (2015-priser og 2020-priser).

Investeringer er udtryk for, at en virksomhed udvider og forbedrer sit produktionsapparat med den hensigt at opnå et højere produktionsresultat og indtjening eller for at imødekomme lovkrav om fx miljø og dyrevelfærd.

Landbrugets investeringer består af tre hovedtyper:

- *Driftsbygninger*, som fx kan være stalde til kvæg og svin, kornsiloer og væksthuse
- *Maskiner og inventar*, som fx omfatter traktorer, malkemaskiner og gyllebeholdere, og *plantager og grundforbedringer*
- *Jordforbedringer* fx tilplantning med nye frugttræer og dræning af jorden.

Samtidig med at et erhverv investerer, finder der også en nedslidning af kapitalapparatet sted. Værdien af denne nedslidning kalder man afskrivninger, og forskellen mellem afskrivninger og investeringer kalder man *nettoinvesteringer*.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Jordbrugets investeringer, afskrivninger og nettoinvesteringer fordeles efter investeringstype:

- Driftsbygninger
- Maskiner og inventar
- Plantager og grundforbedringer

Driftsbygninger opdeles yderligere i:

- Kvægstalde
- Svinestalde
- Andre driftsbygninger

2.3 Sektordækning

Jordbrug, herunder landbrug, gartneri.

2.4 Begreber og definitioner

Standardoutput: Den gennemsnitlige værdi af landbrugsprodukter målt i euro pr ha eller husdyr.

EURO-lån: Et euro lån er et lån optaget i euro med et dansk realkreditinstitut som långiver.

2.5 Enheder

Investeringerne opgøres i mio. kroner, både i løbende og faste priser. 2020 er for tiden basisåret for beregningen i faste priser.

2.6 Population

Alle jordbrugsbedrifter i Danmark.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Statistikken dækker tidsperioden fra 2005 og frem.

2.9 Basisperiode

Jordbrugets investeringer opgøres i løbende priser og faste priser med 2020 som basisår.

2.10 Måleenhed

Mio. kr.

2.11 Referencetid

Årlig.

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

RFO 1217/2009/EØF er basisforordningen i den lovgivning, som indeholder Danmarks forpligtigelser over for EU's informationsnet for landøkonomisk bogføring (FADN). Den suppleres af KFO 1198/2014. Indsamlingen er baseret på ejerens accept af, at bedriftens regnskabsoplysninger må indhentes fra regnskabskontor/revisor. Der føres et register over regnskabsførende jordbrug, der har givet tilsagn om, at deres regnskab må benyttes.

Blandt de vigtigste forordninger er endvidere gennemførelsesforordningen KFO 2015/220, der fastlægger indberetningsskemaet, samt KFO 1915/83 (tidsfrister, betaling mv.).

2.14 Indberetningsbyrde

Indberetningsbyrden er ikke beregnet for denne statistik, da deltagelse i statistikken er frivillig.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan findes på statistikken emneside [Økonomi for landbrug og gartneri](#) eller fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Statistikken har sit afsæt i oplysninger fra Regnskabsstatistik for jordbrug. Regnskabsstatistikken for jordbrug omfatter bedrifter med mindst 25.000 euro i standardoutput. For at dække små bedrifter under denne grænse hæves resultaterne for investeringer i bygninger med 0,87 pct. (1,39 pct. i 2023, 1,7 pct. i 2022 1,9 pct. i 2021 og 1,0 pct. i 2020) og investeringer i maskiner og inventar med 0,87 pct. (1,39 pct. i 2023 1,7 pct. i 2022 1,9 pct. i 2021 og 1,7 pct. i 2020). Reguleringen tager højde for, at små bedrifter generelt investerer mindre end store bedrifter. Reguleringen justeres årligt. Beregninger i faste priser foretages med prisindeks for jordbrugets investeringsgoder.

3.1 Kilder

Regnskabsstatistikken har som mål at være repræsentativ for alle bedrifter samt indenfor de forskellige driftsformer. I statistikken indgår både enkeltmandsejede bedrifter og fællesejede bedrifter, hovedsageligt i form af I/S'er. Kilderne til opgørelsen er regnskabsoplysninger fra regnskabskontorer organiseret i Landbrug og Fødevarer samt selvstændige regnskabskontorer. En anden kilde er Landbrugs- og gartneritællingen (LGT) fra Danmarks Statistik, der er grundlaget for bestemmelse af undersøgelsespopulationen. Herudover anvendes oplysninger om populationen af økologiske bedrifter fra Landbrugsstyrelsen (LBST). Endelig anvendes registeroplysninger om udbetalt støtte fra LBST.

Selektionsplanen er optimeret i henhold til Neumann-kriteriet, hvor der indgår 3 målvariable. Neumann allokeringen er baseret på den observerede spredning indenfor strata, som er defineret ved EU bedriftstype * størrelse. De tre målvariable er driftsresultat, gældsprocent og investeringer i landbrugsaktiver, og de vægtes med hhv. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{4}$. Den nationale regnskabsstatistik betinger, at udvælgelsen er inddelt i 6 hoveddriftsformer; konventionelle heltidslandbrug, konventionelle deltidslandbrug, økologiske heltidslandbrug, økologiske deltidslandbrug, heltidsgartnerier og deltidsgartnerier.

Den danske leverance af regnskaber til FADN er forordningsbestemt til 1.600 bedrifter. Det kræves, at der leveres minimum 80 pct. heraf.

Til den nationale statistik udvælges bedrifter, såfremt de har minimum 10 hektar dyrket areal. Det betyder, at der er nogle få pelsdyrbedrifter med mere end 10 hektar, men et SO (Standard Output) på mindre end 15.000 Euro, der ikke kan leveres videre til FADN. Det skyldes, at pelsdyravl i Eurostat og FADN ikke er klassificeret som en landbrugsaktivitet.

3.2 Indsamlingshyppighed

Årlig.

3.3 Indsamlingsmetode

Regnskabskontorerne organiseret i Landbrug og Fødevarer indberetter elektronisk fra regnskabssystemet Ø90, hvor regnskaberne suppleres med nogle nødvendige ekstra oplysninger. De private regnskabskontorer indberetter på et elektronisk spørgeskema. Hovedparten af gartnerierne indberettes af de private regnskabskontorer, mens hovedparten af landbrugsregnskaberne indberettes via Ø90. Oplysningerne fra Ø90 indhentes som system-til-system indberetning. Endelig anvendes registeroplysninger fra Landbrugsstyrelsen (LBST), Danmark Statistik.

3.4 Datavalidering

Før regnskaber kan indberettes findes en række kontroller, herunder stopkontroller, i regnskabssystemet Ø90 og i indberetningsskemaet for dem, der ikke benytter Ø90. Efter det enkelte regnskab er modtaget gennemgår det yderligere en finmasket testning på individniveau. Testen er særlig grundig, idet anonymiserede individoplysninger videregives til Farm Accountancy Data Network, FADN under DG Agri i EU-kommissionen.

Bearbejdning: Hver enkel indberetning gennemgår en omfattende test. Indledningsvis foretages kontroller automatisk i systemet eller i det specialdesignede spørgeskema i regneark hos den enkelte indberetter. Efter data er modtaget hos Danmarks Statistik gennemgår de en endnu mere omfattende validitetskontrol både for det enkelte regnskab og på tværs af regnskaber. Sammen med en ensartet opsamling af data fra Ø90 sikrer dette en samlet høj pålidelighed af detailoplysningerne.

3.5 Databehandling

Der er fem forskellige typer af investeringer:

- Kvægstalde
- Svinestalde
- Andre driftsbygninger
- Maskiner og inventar
- Plantager og grundforbedring

Kvægstalde, svinestalde og maskiner og inventar findes som identiske poster i regnskabsstatistikken, mens andre driftsbygninger er en sammenlægning af "andre stalde", "væksthuse" og "driftsbygninger i øvrigt" og plantager og grundforbedringer en sammenlægning af "grundforbedringer" og "jordbærplanter".

Ved offentliggørelsen sammenlægges kvægstalde, svinestalde og andre driftsbygninger til "driftsbygninger i alt", og samtlige poster sammenlægges til investeringer i alt.

Opregning fra regnskabsstatistikken stikprøve finder sted ved anvendelse af en opregningsfaktor for hver bedrift i stikprøven. Regnskabsstatistikken omfatter kun bedrifter på mindst 10,0 ha eller mindst 15.000 euro i standardoutput. For at dække små bedrifter under denne grænse hæves resultaterne for investeringer med 3,0 pct.

Beregningen i faste priser finder sted ved anvendelsen af tre forskellige prisindeks, som hentes [her](#)

- Inventarinvesteringer i alt
- Bygningsinvesteringer
- Grundforbedring

Afskrivningerne er udtryk for værdien af den årlige nedslidning af kapitalapparatet og beregnes kun i løbende priser. For inventar antages en levetid på 12 år, mens bygninger antages at have en levetid på 100 år. For grundforbedringer er antages afskrivningerne at være lig 0.

Nettoinvesteringerne beregnes som investeringerne fratrasket afskrivningerne. Nettoinvesteringer kan være negative, hvis afskrivningerne er højere end investeringerne.

3.6 Korrektion

Der foretages ikke korrektioner, ud over hvad der allerede er beskrevet under Datavalidering og Databehandling.

4 Relevans

Statistikken er af interesse for fx danske myndigheder, EU og organisationer. Der er tilfredshed med statistikken.

4.1 Brugerbehov

Statistikken er af interesse for fx de danske myndigheder, EU samt landbrugets organisationer og det er desuden input til udarbejdelsen af det samlede nationalregnskab.

4.2 Brugertilfredshed

Danmarks Statistik har et brugerudvalg for Fødevarestatistik og en rådgivende arbejdsgruppe for regnskabsstatistik for jordbrug, hvor brugerne kan komme med kommentarer. Derudover er der også et brugerudvalg for økonomisk statistik, hvor nationalregnskabet diskuteres.

Brugerne udtrykker tilfredshed med statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Statistikken opfylder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 138/2004 om landbrugsregnskaber i fællesskabet.

5 Præcision og pålidelighed

Statistikken er baseret på en stikprøve, og derfor behæftet med usikkerhed. Stikprøven stratificeres, så alle bedrifter i populationen så vidt muligt repræsenteres. Usikkerheden er forskellig for de enkelte regnskabsposter og vil være størst fx for investeringer, der kan variere meget mellem bedrifter eller over tid. For at øge præcisionen vælges relativt få mindre jordbrug, hvor variationen er lille, mens der vælges relativt flere store jordbrug, hvor variationen er større. Der tages højde for bortfald ved at øge udvælgelsesprocenten i strata, hvor bortfald erfaringsmæssigt forekommer.

5.1 Samlet præcision

Statistikken er frivillig for en jordbruger at deltage i og er udarbejdet på baggrund af en stikprøve blandt valgbare jordbrug, hvilket bidrager til usikkerheden for de indhentede regnskabsoplysninger. Dertil er der forskellig usikkerhed på regnskabsposter, alt efter om de optræder ofte eller sjældent.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Statistikken er baseret på en stikprøve, og resultaterne er derfor behæftet med nogen usikkerhed. Blandt de mindre jordbrug, hvor variationen er lille, udvælges en relativt lille stikprøve, mens der blandt de store jordbrug, hvor variationen er større, udvælges en større stikprøve for at mindske usikkerheden.

Der laves et repræsentativt udtræk med en stratifikation, der tager højde for, at alle bedrifter i populationen repræsenteres. Usikkerheden er forskellig for de enkelte poster og vil være størst for poster som investeringer, der kan variere meget mellem bedrifter eller over tid.

5.3 Anden usikkerhed

Statistikken dækker over 99 pct. af landbrugssektorens Standard Output. Udvalgelsesprocenterne i de enkelte strata er øget i forhold til den ønskede stikprøve for at imødegå bortfald. I 2024 var bortfaldet ca. 12 pct. En del skyldes, at årets population ikke er kendt på udvælgelsestidspunktet. Fx kan en bedrift i mellemtiden være solgt eller gået konkurs.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Dækningsgrad og stikprøve: For jordbruget under ét udgør stikprøven ca. 9 pct. af hele populationen. Betragtes delpopulationerne, varierer udvalgsprocenten imidlertid betydeligt, dels for at tage højde for en større spredning i resultaterne blandt større bedrifter, dels for at opnå et tilstrækkeligt stort antal bedrifter til at repræsentere de mindre delpopulationer.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der offentliggøres foreløbige tal for hovedgrupper indenfor landbruget, når 50-60 pct. af data har gennemgået en finmasket gennemgang.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udgives i oktober måned i det efterfølgende kalenderår efter referenceåret. Statistikken offentliggøres uden forsinkelser i forhold til planlagte udgivelsestider.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udgives i oktober måned i det efterfølgende kalenderår efter referenceåret.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken offentliggøres uden forsinkelser i forhold til det forud annoncerede udgivelsestidspunkt i udgivelseskalenderen.

7 Sammenlignelighed

Statistikken er sammenlignelig fra 2005 og fremefter, mens der mellem 2004 og 2005 sker et brud i sammenligneligheden. Bortset fra et tillæg for små bedrifter er statistikken sammenlignelig med Regnskabsstatistik for jordbrug.

7.1 International sammenlignelighed

De indsamlede data indsendes til EU's generaldirektorat for landbrug (DG Agri) til brug i EU's informationsnet for landøkonomisk bogføring (FADN). DG Agri sammenstiller landenes data til en statistik for EU under et og for de enkelte lande med anvendelse af fælles begreber og definitioner og ensartede regler for udvælgelse og vægtning.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistik om investeringer i landbruget i løbende og faste priser, går helt tilbage 1947 og kan findes i [Statistisk Årbog 1961](#). Dengang var tallene baseret på regnskabsresultater fra ca. 7.000 landbrugsbedrifter.

Tal fra 1975 og frem findes i Statistikbanken.

Tallene er fuldt ud sammenlignelige fra og med 2005. Indtil 2004 indeholdt statistikken ikke gartnerier og bedrifter med mink. Inddragelsen af disse bedrifter har hævet niveauet med omkring 5 procent.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Statistikken om landbrugets investeringer er sammenlignelig med regnskabsstatistikken for jordbrug, bortset fra et tillæg for små bedrifter på 0,87 pct. (2024), som ikke er med i regnskabsstatistikken. Små bedrifter har under 25.000 euro i standardoutput.

7.4 Intern konsistens

Der er ingen inkonsistens, da alle resultater beregnes ud fra samme stikprøve og med anvendelse af kun én opregningsfaktor for hver bedrift.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives i Nyt fra Danmarks Statistik om [Jordbrugets investeringer](#). I Statistikbanken offentliggøres tallene under emnet [Økonomi for landbrug og gartneri](#). Se mere på [emnesiden](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken udgives i Nyt fra Danmarks Statistik om [Jordbrugets investeringer](#).

8.5 Publikationer

Statistikken indgår i publikationen [Regnskabsstatistik for jordbrug](#).

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under [Økonomi for landbrug og gartneri](#) i følgende tabeller:

- [JB4](#): Jordbrugets faste bruttoinvesteringer efter investeringstype og beløb
- [JB2](#): Jordbrugets afskrivninger og nettoinvesteringer efter investeringstype

8.7 Adgang til mikrodata

Forskere og andre analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner kan få adgang til statistikens mikrodata gennem Danmarks Statistiks [Forskerordning](#).

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Jordbrugets investeringer offentliggøres samlet for hele jordbruget i Danmark. Der er således ikke behov for diskretionering af denne statistik.

8.11 Reference til metodedokumenter

Der findes ingen separate metodedokumenter for denne statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevareerhverv, Erhvervsstatistik. Kontaktpersonen for statistikken er Henrik Bolding Pedersen, tlf: 20 57 88 87 og e-mail: HPE@dst.dk.